

๑.ชื่อผลงาน / โครงการพัฒนา: ระบบการเข้าถึงบริการทันตกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาใน
โรงพยาบาลป่าพะยอม อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

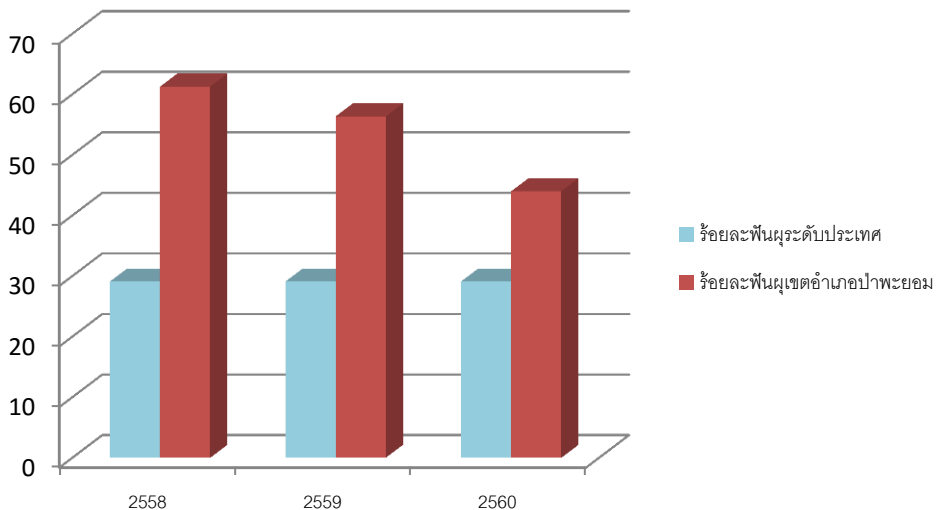
๒.ชื่อผู้จัดทำ:

นายวสัน	จันแดง	ตำแหน่งทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
นางสาวอนิษฐา	เสนพริก	ตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
นางสาวนิโลบล	จันมณี	ตำแหน่งทันตแพทย์ปฏิบัติการ
นางเนาวรัตน์	ปานสุด	ตำแหน่งเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

๓.ที่มาของโอกาสพัฒนา:

จากผลการทำโครงการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน พบว่าในปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ เด็กอายุ ๑๒ ปี มี
อัตราฟันผุร้อยละ ๖๑.๒๘ ๕๖.๓๖ และ ๔๔.๐๐ ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก
ระดับประเทศ ครั้งที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๕๕ พบว่าเด็กมีฟันผุเพียงร้อยละ ๒๙.๑ จึงดำเนินการแก้ปัญหาโดยการ
พัฒนาระบบการเข้าถึงบริการเพื่อเพิ่ม cavity free (cavity free หมายถึง ผู้ที่มีฟันแท้ที่ปกติ และ/หรือฟันผุที่
ได้รับการรักษาแล้วโดยไม่มีคามจำเป็นต้องอุด ถอน รักษาคลองรากฟันหรือบูรณะเพิ่มเติมใดๆอีก และไม่มี
ฟันถูกถอน) เป็นการให้บริการเพื่อป้องกันการเกิดฟันผุและรักษาโรคฟันผุ รวมทั้งเป็นการเพิ่มจำนวนการ
เข้าถึงบริการทางทันตกรรมในเด็กวัยเรียน

อัตราร้อยละฟันแท้ในเด็ก ๑๖. ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๐

๔.ระยะเวลาดำเนินการ: ช่วงที่ ๑ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
ช่วงที่ ๒ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
ช่วงที่ ๓ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๕.สรุปผลงานโดยย่อ:

จากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทันตสุขภาพเด็กวัยเรียนในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ผลการดำเนินงานพบว่าเด็กอายุ ๑๒ ปี มี Cavity Free ร้อยละ ๓๓.๔๕ และ ๔๔.๒๑ ซึ่งยังไม่ผ่านตามเป้าหมายคือ ๕๐ และ ๕๒ ตามลำดับ จึงได้ทบทวนและพัฒนากระบวนการเข้าถึงบริการอีกครั้ง ผลการดำเนินงานดังกล่าวพบว่า ในปี ๒๕๖๑ มี Cavity Free ร้อยละ ๖๑.๘๖ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้คือร้อยละ ๕๔ ของนักเรียนที่ได้รับการตรวจฟัน

๖.เป้าหมาย:

อัตราร้อยละของเด็กอายุ ๑๒ ปี Cavity free มากกว่าร้อยละ ๕๔ ของนักเรียนที่ได้รับการตรวจฟัน ในปี ๒๕๖๑

๗.ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ:

นักเรียนชั้น ป.๖ มีอัตราฟันผุสูง โดยในปี๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ มีอัตราร้อยละ ๖๑.๒๘ ๕๖.๓๖ และ ๔๔.๐๐ ตามลำดับ

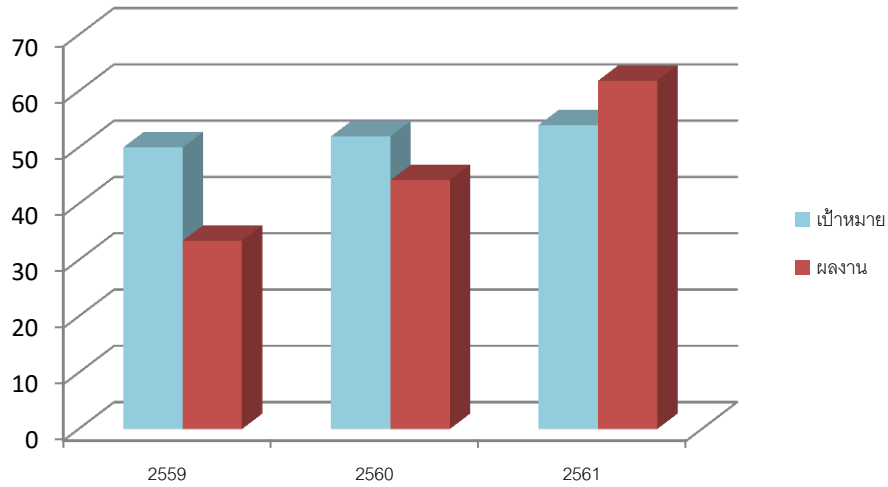
๘.การเปลี่ยนแปลง:

- ปี ๒๕๕๙ รับเด็กนักเรียนชั้น ป.๖ จากโรงเรียนในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลป่าพะยอมทั้งหมดมารับบริการทางทันตกรรมที่โรงพยาบาลป่าพะยอม
- ปี ๒๕๖๐ รับเด็กนักเรียนชั้น ป.๖ ทั้งหมดและนักเรียนชั้น ป.๕ โรงเรียนที่มีอัตราฟันผุสูงมารับบริการทางทันตกรรม (โรงเรียนบ้านไสกุณ บ้านห้วยน้ำดำ บ้านศาลาน้ำ และบ้านถ้ำลา)
- ปี ๒๕๖๑ รับนักเรียนชั้นป.๖ และ ป.๕ จากโรงเรียนในเขตโรงพยาบาลป่าพะยอมทั้งหมด และขอรดทันตกรรมเคลื่อนที่เพื่อให้บริการทางทันตกรรมแก่เด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งชุมพล และโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ ซึ่งไม่สามารถรับมาทำการรักษาที่โรงพยาบาลได้ เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา

๙.การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง:

จากการพัฒนาการเข้าถึงบริการทันตกรรมของเด็กประถมศึกษา ทำให้ผลการดำเนินโครงการในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ เด็กอายุ ๑๒ ปี cavity free เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ คือร้อยละ ๓๓.๔๕ และ ๔๔.๒๑ โดยในปี ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖๑.๘๖ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้คือต้องมากกว่าร้อยละ ๕๔ ของนักเรียนที่ได้รับการตรวจฟันดังกราฟ

อัตราร้อยละเด็กอายุ ๑๒ ปี Cavity free ในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑

ที่มา: HDC on cloud วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๑

๑๐.บทเรียนที่ได้รับ:

๑. เพิ่มการเข้าถึงบริการในกลุ่มนักเรียน ป.๕ เพื่อลดความรุนแรงของโรคในช่องปาก
๒. เด็กได้รับทันตสุขศึกษาเพื่อปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. ลดการสูญเสียฟันแท้
๔. กรณีนักเรียนที่มีฟันผุหลายซี่มีนัดทางทันตกรรมเป็นรายบุคคล